

Przegląd zagadnień i wydarzeń dotyczących Starego Testamentu za rok 1965

Na łamach *The American Ecclesiastical Review* ukazują się dość regularnie przeglądy ważniejszych zagadnień i wydarzeń zarówno z dziedziny Starego jak i Nowego Testamentu opracowane przez O. Roberta Northa SJ profesora archeologii biblijnej na uniwersytetach Marquette i St. Louis oraz w Papierskim Instytucie Biblijnym w Rzymie. W poprzednim numerze naszego czasopisma wzmiankowaliśmy o takim zestawieniu za rok 1964 (*Scripture Trends in 1964*, *The Amer. Ecl. Rev.*, t. 152, nr 6, 1965, 361—397), które łącznie traktowało oba Testamenty. Poruszane tam problemy zebrane zostały — warto przypomnieć — pod takimi hasłami: Sobór i Liturgia (*The Council and the Liturgy*); Żniwa w publikacjach (*The Published Harvest*); Wyzwanie rzucone Staremu Testamentowi przez Lohfinka (*Lohfink's Challenge to the Old Testament*); Obrona krytyki form przez Watykan (*Vatican Defense of Form-Criticism*); Prologi ewangelijne (*The Gospel Prologues*); Jezus jako Nauczyciel (*Jesus the Teacher*); Święci Jan i Paweł (*Saints John and Paul*), przy czym chodzi o tematy dotyczące tych Apostołów jako pisarzy natchnionych; Zwoje i tym podobne (*Scrolls and Such*); Teologiczne ujęcie formy przymierza (*Covenant Pattern Theologizing*); Jahwe jako Król, Chaos pierwotny i Onan (*King-Yhwh, Primeval Chaos, and Onan*), oraz Mądrość mesjańska (*Messianic Wisdom*).

Autor omawia w tekście krótko, nie szczędząc własnych uwag i ocen, publikacje książkowe i artykuły z czasopism w powiązaniu tematycznym, natomiast w licznych odsyłaczach podaje najnowszą literaturę, zasadniczo z omawianego roku, ale w razie potrzeby dołącza i poprzednie publikacje na dany temat. Znając język polski, uwzględnia także pozycje wydawnicze polskie.

W przeglądzie spraw biblijnych za lata 1964 i 1965 O. North już osobno potraktował zagadnienia Starego a osobno Nowego Testamentu w dwóch artykułach zatytułowanych: *Old Testament Horizon of 1966* (*The American Eccles. Rev.*, t. 154, nr. 6, czerwiec 1966, s. 361—383) i *New Testament Horizon of 1966* (tamże, t. 155, nr. 1, lipiec 1966, s. 33—52). Pierwszy z nich na 23 stronach, po szeregu luźno omawianych zagadnień, zawiera następujące grupy tematów: Czy w Biblii jest ujęcie obronnych igrzysk związanych z sanktuarium? (*Shrine-Games-Defense Pattern in the Bible?*), gdzie chodzi o zagadnienie struktury 12 pokoleń skoncentrowanych wokół wspólnego sanktuarium na wzór amfiklionii greckich; Nowe badania nad cudami „Egzodu“ (*Exodus-Wonders Reexamined*); Tematy z Księgi Rodzaju zawsze stare a zawsze młode (*Genesis Themes Ever Ancient, Ever New*); Praktyczne nastawienie życia duchowego u Proroków (*Prophets' Spirituality Practical*); Ześrodkowanie badań nad Psalmami w Qumran (*Psalms-Research Focuses Qumran*); Różne tematy poruszane na zjazdach ze szczególnym uwzględnieniem archeologii (*Congress Themes Varied, with Favor for Archeology*).

Już tutaj można zaznaczyć, co zresztą odnosi się i do następnego artykułu O. Northa, że owe tytuły brzmiące może trochę po dziennikarsku, pasujące jednak bardzo dobrze do żywego usposobienia Autora, nie zawsze dokładnie

precyzują treść danego odcinka, w którym znajdują się również zagadnienia nie uwzględnione w tytule, chociaż treściowo wiążą się one z centralnym tematem. Nie mniej wyróżnienie pewnych grup tematycznych przez osobny tytuł pomaga lepiej zorientować się, gdzie szukać interesującego nas zagadnienia.

W „Horyzontach Nowego Testamentu“ na 19 i pół stronicach Autor uwypuklił z kolei takie tematy: Tytuły i roszczenia Chrystusa (*Titles and Claims of Christ*) Nowy Testament wśród palących problemów dzisiejszych (*The NT on Urgent Problems of Our Day*); Kontrowersja trwająca wokół Bultmanna (*The Continuing Bultmann Controversy*); Badania synoptyczne skoncentrowane na poszczególnych fragmentach (*Synoptic-Research Focuses Detached Events*); Ogólniejsze tematy wyróżnione u Jana (*More General Themes Discerned in John*), oraz: Nowa ocena Listów nowotestamentalnych pod kątem widzenia teologicznym (*Theological Reappraisal of NT Letters*).

Celem niniejszego krótkiego sprawozdania jest raczej po prostu zwrócenie uwagi na pojawianie się tego rodzaju przeglądu zagadnień biblijnych z tematycznie zestawioną literaturą za poszczególne lata. Ze względu bowiem na wielką ilość poruszanych tematów i cytowanych dzieł oraz artykułów trudno byłoby podać tutaj bardziej wyczerpujące i szczegółowe informacje o poszczególnych problemach. Zresztą w niniejszym numerze naszego czasopisma zamieszczony został dość obszerny przegląd artykułów biblijnych z roku 1966, ujęty również tematycznie.

O. J. W. Roston OFMConv.